

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В. В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

професор

Р. ШЕЛУДЬКО

AS

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВПП 3 «Інвестування»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет менеджменту і економіки

Харків – 2020

Робоча програма «Інвестування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

«26» серпня, 2020 р. 19 с.

Розробник: **Філімонов Юрій Леонідович**, канд. екон. наук, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри,
д-р екон. наук, професор ХНАУ
«26» серпня 2020 р.

Л. ЛОМОВСЬКИХ

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки
Протокол від «27» серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к. е. н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	3-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		4-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи студента - 2	Освітній рівень – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	22 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		46 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: -	
	Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Інвестування» є оволодіння базовими теоретичними знаннями щодо сутності інвестиційної діяльності, форм її здійснення, оволодіння навиками проведення розрахунків стосовно обґрунтування доцільності інвестування.

1.2. Завдання навчальної дисципліни полягає у оволодінні студентами теоретичними і методологічними основами інвестиційної діяльності, вміннями проводити розрахунки стосовно обґрунтування доцільності інвестування, розробляти шляхи інвестиційної активності підприємства.

1.3. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: сутність таких економічних категорій, як: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний ринок, інвестиційний клімат, інвестиційний проект, інвестиційний портфель, інвестиційні ресурси тощо; закономірності і механізм інвестиційних відносин держави, підприємств та фізичних осіб;

вміти: самостійно аналізувати та оцінювати рішення щодо вибору напрямів інвестиційної діяльності та оцінки доцільності реалізації інвестиційних проектів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади здійснення інвестиційної діяльності. Форми інвестицій

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Предмет і завдання курсу інвестування. Зв'язок дисципліни «Інвестування» з іншими навчальними дисциплінами.

Економічна сутність інвестицій. Теоретичні розробки терміну інвестиції та їх еволюція. Ознаки класифікації інвестицій.

Основні поняття інвестиційної діяльності, механізм її здійснення. Форми інвестиційної діяльності. Принципи інвестиційної діяльності. Порівняння часу інвестування і часу отримання прибутку. Головні інвестиційні цілі.

Фактори, що впливають на обсяг інвестицій. Рівень заощаджень у доходах населення. Норма доходності інвестицій. Темп інфляції. Ставка банківського відсотку. Податкова політика.

Поняття інвестиційного ринку та його складові. Функції інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку. Елементи інфраструктури інвестиційного ринку.

Інвестиційний клімат та фактори, що його утворюють. Особливості сучасного інвестиційного клімату в Україні.

Тема 2. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності

Класифікація суб'єктів інвестиційної діяльності. Інвестори та учасники інвестиційної діяльності. Індивідуальні та інституційні інвестори. Корпоративні інвестори.

Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності. Умови, за яких держава виступає в ролі інвестора. Державні концесії. Операційна концесія. Інвестиційна концесія. Державні інституції, що є учасниками інвестиційного процесу. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Форми державного регулювання інвестиційної діяльності.

Участь фінансових посередників в інвестуванні. Інститути спільного інвестування, страхові компанії, пенсійні фонди, кредитні спілки, лізингові

компанії, ломбарди, брокерські та дилерські контори. Функціональні учасники інвестиційної діяльності.

Об'єкти інвестиційної діяльності. Фактори, що впливають на вибір об'єктів інвестування.

Тема 3. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Характеристика форм та джерел інвестиційних ресурсів.

Поняття інвестиційних ресурсів. Властивості інвестиційних ресурсів. Постачальники та споживачі інвестиційних ресурсів.

Джерела внутрішнього фінансування інвестицій та способи їх формування.

Зовнішнє фінансування інвестицій та способи залучення його джерел. Інвестиційні кредити. Акціонування. Фінансування на консорційних засадах. Субсидування. Використання лізингу у фінансуванні інвестицій.

Тема 4. Фінансові інвестиції

Характеристика фінансових інвестицій.

Види цінних паперів. Боргові та пайові цінні папери. Похідні цінні папери. Іпотечні цінні папери. Приватизаційні цінні папери. Товаророзпорядчі цінні папери.

Ринок цінних паперів та його структура. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. Перспективи та напрями розвитку фондового ринку в Україні. Державне регулювання ринку цінних паперів. Фондовий індекс.

Учасники ринку цінних паперів та їх функції. Емітенти. Інвестори. Саморегулюючі організації, їх функції на фондовому ринку. Професійні учасники фондового ринку.

Види професійної діяльності, що мають місце на фондовому ринку. Діяльність з торгівлі цінними паперами (брокерська та дилерська діяльність, андеррайтинг).

Фондова біржа, її роль та функції. Касові (спотові) та строкові угоди.

Поняття портфелю фінансових інвестицій та класифікація його видів. Управління портфелем фінансових інвестицій.

Формування та реструктуризація портфелю фінансових інвестицій. Фактори зниження ефективності портфелю фінансових інвестицій.

Тема 5. Інвестиції в засоби виробництва

Реальні інвестиції та їх структура. Валові та чисті реальні інвестиції.

Форми реальних інвестицій (капітальні інвестиції, інноваційні інвестиції, інвестиції в матеріальні оборотні активи).

Капітальні інвестиції як форма реальних інвестицій: суть, види та структура.

Інвестиційні операції, пов'язані з реалізацією капітальних інвестицій (придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво,

перепрофілювання, реконструкція, модернізація, оновлення окремих видів обладнання).

Тема 6. Інноваційна форма інвестицій

Поняття інновацій та їх види. Форми інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Інноваційний процес. Стадії інноваційного процесу. Об'єкти інноваційної діяльності.

Суб'єкти інноваційної діяльності. Державні органи управління інноваційною діяльністю.

Інноваційні підприємства (технопарки; технополіси; інноваційні бізнес-інкубатори, інноваційні центри). Фінансово-кредитні інноваційні установи.

Поняття венчурного фінансування, його механізм та джерела.

Інтелектуальні інвестиції як різновид інновацій. Об'єкти інтелектуальних інвестицій (винахід, корисна модель, промисловий зразок, знак для товарів і послуг). Венчурне фінансування інноваційної діяльності. Венчурний капітал. Джерела та умови венчурного фінансування.

Тема 7. Залучення іноземного капіталу

Сутність іноземних інвестицій та їх класифікація. Чинники, що зумовлюють необхідність в іноземних інвестиціях. Фактори, які обумовлюють вивезення капіталу з країни. Підприємство з іноземними інвестиціями. Приватні та державні іноземні інвестиції. Категорії суб'єктів, що відносяться до числа іноземних інвесторів. Специфіка здійснення іноземних інвестицій. Способи та форми залучення іноземного капіталу.

Проблеми іноземного інвестування в Україні. Основні негативні ознаки інвестиційного клімату в економіці України, що стримують активність іноземного інвестування. Переваги та недоліки залучення іноземного капіталу в економіку України.

Державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Спеціальні економічні зони, їх класифікація та мета створення. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку.

Змістовий модуль 2. Управління інвестиційним процесом

Тема 8. Обґрунтування доцільності інвестування

Концепція вартості грошей в часі. Теперішня і майбутня вартість інвестицій. Ануїтет.

Оцінка фактору інфляції при аналізі інвестиційної діяльності.

Оцінка фактору ліквідності при аналізі інвестиційної діяльності. Оцінка ліквідності інвестицій в часі. Оцінка ліквідності інвестицій за рівнем фінансових утрат.

Поняття інвестиційних ризиків, їх класифікація. Методи запобігання та мінімізації інвестиційних ризиків. Кількісна та якісна оцінка ризиків інвестиційного проекту.

Оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів. Динамічні та статичні методи оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів.

Оцінка ефективності фінансових інвестицій підприємства. Визначення ринкової вартості облігацій та акцій.

Тема 9. Інвестиційні проекти

Поняття інвестиційного проекту та його форми. Техніко-економічне обґрунтування, бізнес-план, інвестиційна пропозиція, рекламний проспект. Основні риси та особливості розробки інвестиційних проектів. Класифікація інвестиційних проектів. Тактичні та стратегічні інвестиційні проекти.

Життєвий цикл інвестиційного проекту та його фази. Життєвий цикл інвестиційного проекту згідно з Програмою промислового розвитку ООН (UNIDO). Підхід Світового банку щодо визначення стадій життєвого циклу інвестиційного проекту.

Аналіз інвестиційного проекту. Технічний аналіз. Комерційний аналіз. Інституціональний аналіз. Соціальний аналіз. Бюджетний аналіз. Аналіз навколишнього середовища. Фінансовий та економічний аналіз.

Тема 10. Менеджмент інвестицій

Суть, принципи та завдання інвестиційного менеджменту. Рівні управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Система інвестиційного менеджменту підприємства. Основні елементи системи інвестиційного менеджменту (об'єкти управління, суб'єкти управління, функції управління, механізм управління). Структура механізму інвестиційного менеджменту на підприємстві. Основні етапи процесу інвестиційного менеджменту на підприємстві.

Планування інвестиційної діяльності на підприємстві. Прогнозування інвестиційної діяльності (стратегічне планування інвестиційної діяльності). Поточне планування інвестиційної діяльності (тактичне планування інвестиційної діяльності). Оперативне планування інвестиційної діяльності (бюджетування).

Стратегія прийняття інвестиційних рішень на підприємстві. Завдання інвестиційної стратегії. Етапи формування інвестиційної стратегії підприємства

Бізнес-планування інвестиційних проектів. Порядок складання бізнес-плану інвестиційного проекту. Зміст основних розділів бізнес-плану інвестиційного проекту.

Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності

Способи реалізації інвестиційних проектів. Підрядний спосіб. Господарський спосіб. Змішаний спосіб.

Сутність та види інвестиційних договорів. Договір підряду. Договір фінансування проекту.

Тендери, їх види та особливості. Відкриті торги. Відкриті торги з попередньою кваліфікацією. Закриті торги. Одиничні торги.

Порядок проведення тендерних торгів. Тендерний комітет. Тендерна документація. Оцінка пропозицій.

Проектно-кошторисна документація. Складові частини проектно-кошторисної документації. Кошторис проекту. Основні функції кошторису проекту.

Порядок формування договірних цін на будівельну продукцію. Стадії визначення вартості будівництва. Структура договірної ціни в будівництві.

Тема 12. Використання інвестицій

Організація управління реалізацією інвестиційного процесу. Календарний план реалізації інвестиційного проекту.

Матеріально-технічне забезпечення інвестиційного процесу. Закупівля ресурсів і послуг на конкурсній основі. Поставки до місця виконання робіт.

Моніторинг реалізації інвестиційних проектів. Види інвестиційного контролю. Основні функції інвестиційного контролю. Маркетинговий моніторинг. Фінансовий моніторинг. Технічний моніторинг. Прийняття інвестором виконаних робіт і готових об'єктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п,с	лаб	інд	с.р.		л	п,с	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади здійснення інвестиційної діяльності. Форми інвестицій												
Тема 1. Методологічні основи інвестування	6	2	2	-	-	2	6	1	2	-	-	3
Тема 2. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності	6	2	2	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	6	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Фінансові інвестиції	8	2	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 5. Інвестиції в засоби виробництва	8	2	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 6. Інноваційна форма інвестицій	8	2	2	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Тема 7. Залучення іноземного капіталу	6	-	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	48	10	10	-	-	28	45	3	2	-	-	40

<i>Змістовий модуль 2. Управління інвестиційним процесом</i>												
Тема 8. Обґрунтування доцільності інвестування	10	4	4	-	-	2	14	3	4	-	-	7
Тема 9. Інвестиційні проекти	8	2	2	-	-	4	9	-	-	-	-	9
Тема 10. Менеджмент інвестицій	8	2	2	-	-	4	9	-	-	-	-	9
Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Використання інвестицій	8	2	2	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	42	12	12	-	-	18	45	3	4	-	-	38
Усього годин	90	22	22	-	-	46	90	6	6	-	-	78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні основи інвестування	2
2	Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності	2
3	Фінансові інвестиції	2
4	Інвестиції в засоби виробництва	2
5	Інноваційна форма інвестицій	2
6	Менеджмент інвестицій	2
7	Використання інвестицій	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обґрунтування доцільності інвестування	4
2	Інвестиційні проекти	4
	Разом	8

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Методологічні основи інвестування	4
2	Тема 2. Суб'єкти й об'єкти інвестиційної діяльності	4
3	Тема 3. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	6

4	Тема 4. Фінансові інвестиції	4
5	Тема 5. Інвестиції в засоби виробництва	4
6	Тема 6. Інноваційна форма інвестицій	4
7	Тема 7. Залучення іноземного капіталу	6
8	Тема 8. Обґрунтування доцільності інвестування	2
9	Тема 9. Інвестиційні проекти	2
10	Тема 10. Менеджмент інвестицій	4
11	Тема 11. Організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності	4
12	Тема 12. Використання інвестицій	2
	Разом	46

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувача навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачем навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІЗ. Індивідуальне завдання – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура ІНДЗ:

- вступ – зазначається тема, мета, завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- основні результати роботи та їх обговорення - подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

Теми індивідуальних завдань

1. Розвиток інвестиційних теорій.
2. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій.
3. Характеристика форм та джерел інвестиційних ресурсів.
4. Постачальники та споживачі інвестиційних ресурсів.

5. Джерела внутрішнього фінансування інвестицій та способи їх формування.

6. Зовнішнє фінансування інвестицій та способи залучення його джерел.

7. Особливості та форми здійснення фінансових інвестицій підприємства.

8. Сутність процесу управління фінансовими інвестиціями.

9. Оцінка об'єктів реальних інвестицій.

10. Особливості оцінки нерухомості.

11. Сучасні проблеми і перспективи інвестиційної діяльності в Україні.

12. Інвестування агропромислових формувань: особливості та ризики.

13. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в аграрному секторі економіки України.

14. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів.

15. Оцінка інвестиційної привабливості галузей.

16. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств.

17. Види корпоративних інвесторів.

18. Інвестиційна діяльність банків.

19. Інвестиційна діяльність страхових компаній.

20. Інвестиційна діяльність небанківських фінансово-кредитних установ.

21. Особливості діяльності кредитних спілок в Україні.

22. Вітчизняний досвід функціонування інститутів спільного інвестування.

23. Особливості діяльності державних інституцій, як учасників інвестиційного процесу.

24. Інвестиційна політика держави, її зміст та принципи реалізації.

25. Необхідність, мета та форми державного регулювання інвестиційної діяльності.

26. Сутність іноземних інвестицій та їх класифікація.

27. Специфіка здійснення іноземних інвестицій.

28. Способи та форми залучення іноземного капіталу.

29. Переваги та недоліки іноземного інвестування в Україні. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій.

30. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності.

31. Організаційно-правові методи регулювання інвестиційної діяльності.

32. Економічні методи регулювання умов здійснення інвестиційної діяльності.

33. Грошово-кредитні методи регулювання інвестиційної діяльності.

34. Проблеми становлення фондового ринку України.

35. Діяльність національної депозитарної системи України. Види депозитаріїв в Україні.

36. Клірингова система та її елементи.

37. Досвід країн з ринковою економікою в залученні венчурного капіталу для фінансування інновацій.
38. Специфіка освоєння інвестицій у сфері науки і технологій.
39. Основні причини іноземного інвестування та їх вплив на економічний розвиток приймаючої країни.
40. Історія створення вільних економічних зон. Сучасний стан вільних економічних зон в Україні.
41. Створення сучасних офшорних зон.
42. Сучасний стан інвестування економіки України.
43. Інститути міжнародної інвестиційної діяльності, їх завдання та функції.
44. Використання лізингу у фінансуванні інвестицій.
45. Розвиток лізингової діяльності в Україні.
46. Франчайзинг як спосіб інвестування.
47. Особливості ціноутворення та формування договірних цін в інвестиційній сфері.
48. Особливості оцінки нерухомості.
49. Зарубіжний досвід оцінювання ефективності інвестиційних проектів.
50. Ризик та невизначеність в інвестуванні.
51. Проблеми страхування сільськогосподарських ризиків.
52. Основні методи оцінки ефективності інвестицій та їх характеристика.
53. Основні джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємств.
54. Способи залучення ресурсів в інвестиційних цілях.
55. Особливості ціноутворення в інвестиційній сфері.
56. Спеціальні економічні зони, їх класифікація та мета створення.
57. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку.
58. Оцінка фактору ліквідності при аналізі інвестиційної діяльності
59. Проектно-кошторисна документація та особливості ціноутворення в інвестиційній сфері.
60. Підрядні тендери та контракти. Порядок проведення тендерних торгів.
61. Порядок формування договірних цін на будівельну продукцію і складання інвесторських кошторисів
62. Організація управління реалізацією інвестиційного процесу.
63. Матеріально-технічне забезпечення інвестиційного процесу.
64. Моніторинг реалізації інвестиційних проектів.
65. Прийняття інвестором виконаних робіт і готових об'єктів.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

11. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі семінарських занять;
2. Оцінювання роботи студентів під час проведення практичних занять;
3. Проведення проміжного контролю;
4. Проведення модульного контролю;
5. Проведення підсумкового екзамену.

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;
- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

Проміжний тестовий контроль проводиться два рази за семестр. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді ПМК.

Оцінювання рівня знань при складанні заліку здійснюється за такими критеріями.

«Зараховано» (60-100 балів). Студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу, допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

«Не зараховано» (0-59 балів). Студент не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (ПМК) (10 %)	Сума
Змістовий модуль 1 (50 %)							Змістовий модуль 2 (40 %)						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	10	10	10	5	15	10	5	5	5	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «зараховано» (90–100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «зараховано» (75–89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «зараховано» (60–74 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незараховано» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Підсумковий контроль включає три питання. На залік виносяться ключові питання, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння

синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

13. Методичне забезпечення

1. Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств в умовах формування ринку землі: лекція / К. М. Крамаренко; за заг. ред. О. І. Гуторова / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ, 2009. – 42 с.
2. Ляліна Н.С. Інвестування: тестові завдання для діагностики рівня засвоєних знань: для студ. денної і заочної форм навчання напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030601 «Менеджмент», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит» / Н.С. Ляліна, В.В. Олійник, Ю.Л. Філімонов. – Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ФОП Федорко Л. В., 2014. – 73 с.
3. Ляліна Н.С. Інвестування: методичні вказівки до практичних, семінарських занять і самостійної роботи для студентів денної і заочної форм навчання напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030601 «Менеджмент», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит» / Н.С. Ляліна, В.В. Олійник, Ю.Л. Філімонов. – Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ФОП Федорко Л. В., 2014. – 52 с.
4. Ляліна Н.С. Інвестування: навч. посіб. для студентів денної і заочної форм навчання напрямів підготовки: 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030601 «Менеджмент», 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит» / Н.С. Ляліна, В.В. Олійник, Л.П. Рудь, Ю.Л. Філімонов. – Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ФОП Федорко Л. В., 2014. – 299.
5. Ломовських Л.О., Олійник Т.І., Філімонов Ю.Л., Мещеряков В.Є. Інвестування: Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 051 «Економіка», 053 «Менеджмент», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

14. Рекомендована література

Основна

1. Вахрин П.И. Инвестиции: Учебник. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К^о», 2003.– 384 с.
2. Вовчак О.Д. Інвестування. Навч. посібник. – Львів: Новий світ – 2000, 2006. – 544 с.
3. Гончаров А.Б. Інвестування. Конспект лекцій. – Х.: ХДЕУ, 2002. – 180 с.
4. Гуткевич С.А. Управление инвестиционным процессом в аграрной сфере. – К.: ИАЭ УААН, 2000. – 267 с.

5. Гуторов О.І. Інвестування: Навч. посіб. – Х.: ХНАУ, 2003. – 293 с.
6. Гуторов О.І. Сучасні тенденції та оцінка інвестиційних процесів у сільськогосподарському виробництві: Лекція. – Х.: ХНАУ, 2002. – 51 с.
7. Гуторов О.І., Бойко К.М. Бізнес-план інвестиційного проекту: методичні рекомендації. – Х.: ХНАУ, 2004. – 39 с.
8. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: навчальний посібник. – К.: Комп'ютерпрес, 2001. – 364 с.
9. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. посіб. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. – 432 с.
10. Игонина Л.Л. Инвестиции: Учеб. пособие. – М.: Юристь, 2002. – 480 с.
11. Инвестиции: учебное пособие / Г.П. Подшиваленко, Н.И.Лахметкина, М.В. Макарова и др. – М.: КНОРУС, 2004. – 176 с.
12. Інвестування: навчальний посібник / Під ред. В.М. Гриньової. – Х.: ВД "Інжек", 2003. – 320 с.
13. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 376 с.

Допоміжна

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2002. – 448 с.
2. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 406 с.
3. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.
4. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 292 с.
5. Федоренко В.Г. Инвестознaвство: Підручник. – К.: МАУП, 2000 – 405 с.
6. Хобта В.М. Управління інвестиціями: навчальний посібник. – Донецьк: Дон НТУ, 2005. – 394 с.
7. Пономаренко В.С., Ястремська О.М. Реальне інвестування суб'єктів господарювання. – Х.: ХДЕУ, 2000. – 168 с.
8. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. - К.: Лібра, 1998. – 392 с.
9. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002, – 472 с.
10. Щукін Б.М. Інвестиційна діяльність: методичний посібник. – К.: МАУП, 1998. – 68 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

4. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: eprints.ksame.kharkov.ua.
5. Сайт, присвячений стану інвестиційної діяльності в Харківському регіоні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.invrada@kharkov.ukrtel.net.
6. Сайт, присвячений проблемам інвестиційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ir.org.ua.
7. Сайт консалтингової фірми з управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.spiderproject.ru.